

BOGANMELDELSER

Nationalekonomiska studier tillägnade Professor DAVID DAVIDSON. Uppsala og Stockholm 1920. (188 S.).

Denne Bog er fremgaaet af en Del svenske Socialøkonomers Ønske om at hædre Professor Davidson, som nu i en Alder af 65 Aar har trukket sig tilbage fra sin Stilling ved Uppsala Universitet, hvor han 1879 blev Docent, 1889 Professor. Davidson begyndte sin Forfattervirksomhed i 1878 med „Bidrag till läran om de ekonomiska lagarna för kapitalbildningen“; hans senere Bøger har væsentlig behandlet Bankvæsen og finansielle Spørgsmaal. Han nyder særlig Autoritet som en udmærket Kender af Sveriges finansielle Forhold gennem Tiderne. Fra den sidste Sned Aar haves der ikke større Værker fra hans Haand. Men til Gengæld har han gjort et overordentlig fortjenstfuldt Arbejde som Udgiver af „Ekonomisk Tidsskrift“. Selv har han skrevet talrige Afhandlinger dertil, og iøvrigt har han deri søgt at samle et stort statistisk Stof til Belysning af Sveriges økonomiske Liv. Nærværende Bog fremtræder som et Tillægshæfte til Tidsskriftet.

Det gaar med dette Samleværk som med de fleste andre: dets Indhold er meget broget. Afhandlingerne er af højst forskellig Længde og Betydning. Blandt Forfatterne finder man nogle af Sveriges mest kendte Socialøkonomer, saaledes Professor Heckscher i Stockholm og Professor

BOGANMELDELSER

Nationalekonomiska studier tillägnade Professor DAVID DAVIDSON. Uppsala og Stockholm 1920. (188 S.).

Denne Bog er fremgaaet af en Del svenske Socialøkonomers Ønske om at hædre Professor Davidson, som nu i en Alder af 65 Aar har trukket sig tilbage fra sin Stilling ved Uppsala Universitet, hvor han 1879 blev Docent, 1889 Professor. Davidson begyndte sin Forfattervirksomhed i 1878 med „Bidrag till läran om de ekonomiska lagarna för kapitalbildningen“; hans senere Bøger har væsentlig behandlet Bankvæsen og finansielle Spørgsmaal. Han nyder særlig Autoritet som en udmærket Kender af Sveriges finansielle Forhold gennem Tiderne. Fra den sidste Snese Aar haves der ikke større Værker fra hans Haand. Men til Gengæld har han gjort et overordentlig fortjenstfuldt Arbejde som Udgiver af „Ekonomisk Tidsskrift“. Selv har han skrevet talrige Afhandlinger dertil, og iøvrigt har han deri søgt at samle et stort statistisk Stof til Belysning af Sveriges økonomiske Liv. Nærværende Bog fremtræder som et Tillægshæfte til Tidsskriftet.

Det gaar med dette Samleværk som med de fleste andre: dets Indhold er meget broget. Afhandlingerne er af højst forskellig Længde og Betydning. Blandt Forfatterne finder man nogle af Sveriges mest kendte Socialøkonomer, saaledes Professor Heckscher i Stockholm og Professor

Wicksell i Lund. De fleste hører til de yngre og mindre kendte Kræfter. Trods det brogede Indhold forekommer det mig, at man som Helhed kan spore en Tilbøjelighed til den rent teoretiske Spekulation. Det gælder saaledes Professor Heckschers Afhandling „Utrikeshandels verkan paa inkomstfördelningen“, skønt denne Forfatter gennem sine Bøger om Verdenskrigens Økonomi og om Kontinentalspærringen jo nærmest har gjort Indtryk af at høre til den historiske Skole. Flere af de andre Afhandlinger er endnu mere udpræget teoretiske; i flere af dem anvendes matematiske Tegn og Metoder. I et tilsvarende Samleværk paa Dansk vilde man næppe finde saa megen ren Teori. Men det kan vel ogsaa siges, at i Socialøkonomien som i Filosofien har Svenskerne i det hele en langt større Tilbøjelighed til det teoretisk-spekulative end vi Danske. Og for saa vidt kan Bogen utvivlsomt være vel egnet til at give et Indtryk af svensk Socialøkonomi, skønt det ikke er alsidigt, da adskillige af de kendte Navne mangler.

Det er dog ikke alle Afhandlingerne, der er af teoretisk Art. Saaledes skriver Licentiat Per Jacobsson om den ældste Udvikling af Gæstgiveri- og Skydsvæsenet i Sverige; man faar et levende Indtryk af, hvor magtesløs i Grunden den middelalderlige Lovgivning stod, og hvor vanskeligt det var at gøre Ende paa Voldgæstning og andre Uskikke. Og om Professor Wicksells Indlæg „Riksbanken och privatbankerne“ gælder det, at det, selv om det ikke savner en teoretisk Baggrund, dog faar sin væsentligste Interesse ved sin Aktualitet. Mens jeg her ikke skal komme ind paa Enkeltheder i de øvrige Afhandlinger, skal jeg lige anføre, hvad Professor Wicksell tilsigter med sit Indlæg.

Det kan vist siges, at Svenskerne praktisk og teoretisk har beskæftiget sig meget med Pengevæsenet. At de har gjort det i Fortiden, allerede i det attende Aarhundrede, faar man Indtryk af gennem en anden Afhandling her i Bogen, nemlig af Bertil Ohlin om Kvantitetsteorien i den svenske Litteratur. Og i den seneste Tid har jo blandt

andet Professor Cassels „Dyrtid och sedelöfverflöd“ vakt Røre. Professor Wicksell slutter sig i det væsentlige til Cassel i hans Hævden af, at en overdreven Seddeludstedelse har Hovedskylden for Dyrtiden. I Skriftet „Bidrag til Belysning af Spørgsmaalet om økonomisk Tilnærmelse mellem de skandinaviske Lande“ var han inde paa Spørgsmaalet, ligeledes i et Foredrag i den norske Statsøkonomisk Forening 1917. I nærværende Afhandling fremsætter han Forslag til en Udvidelse af Riksbankens Virksomhed. Vel er der visse Grene af Bankvirksomheden, der hører hjemme under det private Initiativ, f. Eks. Emissionsvirksomhed, Finansiering af store Foretagender og Regulering af Betalingsforholdet til Udlandet. Men den centrale Del af Bankernes Virksomhed, Formidling af Kredit mellem Sparere og sikre Laansøgere vilde efter Wicksell bedre kunne foregaa gennem En Statsbank, der skulde have Lov til at udstede Sedler uden Hensyn til metallisk Kasse, men saaledes at man gennem Fastsættelsen af Renten bestandig søgte at holde Priseniveauet konstant. I Forbindelse hermed foreslaas det at ophæve Forskellen mellem forskellige Rentesatser for forskellige Slags Laan, ligesom der ikke skulde være Forskel paa Indlaans- og Udlaansrenten. Den Ulejlighed, som Banken har, burde formentlig betales med et Gebyr hver Gang. Det er unægtelig en Reform, der vilde vende op og ned paa de tilvante Begreber. Om dens Gennemførlighed kan man vel nære nogen Tvivl. Og her i Danmark har vi vel ogsaa ondt ved at glemme de daarlige Erfaringer, som vi tidligere har gjort med en Statsbank. Men Forslaget er i al Fald egnet til at vække yderligere Røre om Bank- og Pengespørgsmaalene.

De øvrige Afhandlinger skal jeg kun kort nævne. Flere Gange skriver Forfatterne to og to om lignende Emner. Saaledes skriver foruden Professor Wicksell ogsaa Docent Helander ved Gøteborgs Højskole om Bankspørgsmaal, nemlig om Riksbankens Rediskontering. Han beregner en Rediskontindex og paaviser, at denne er et meget

følsomt Barometer for Konjunktursvingningerne. Foruden Professor Heckscher skriver ogsaa fil. kand. von Koch om Udenrigshandelens Problemer, nemlig om Frihandels- og Toldbeskyttelsesteorier. Baade Docent Emil Sommarin og G. Silverstolpe behandler Begrebet Kapital, den sidste særlig Jevons' Kapitalbegreb. Endelig skriver Kancellisekretær i Jordbruksdepartementet, Curt Røhtlieb om Næringslivets Rationalisering, hvorunder han særlig omtaler den Indgriben i Tilfredsstillelsen af Behovene, som Staten har foretaget under Krigstiden, og den øgede Klarhed over de forskellige Levnedsmidlers Næringsværdi, som Videnskaben i senere Aar har bragt.

Even Marstrand.

Dr. juris CARL USSING: **Økonomisk ABC for Enhver.** Socialpolitiske Skrifter Nr. 3. 13 S. G. E. C. Gad. Kjøbenhavn 1920.

Dette lille Skrift giver ud fra økonomiske Præmisses en moralsk Konklusion: Danmark er et Land, der skal indføre meget for at kunne leve, og som har vanskeligt ved gennem sin Udførsel at betale for denne nødvendige Indførsel, fordi de Priser, vi skal betale, dikteres os, og fordi Efterspørgslen efter de Varer, vi har at sælge, er ringe, og de Priser man vil give os smaa; altsaa bør enhver spare saa meget som muligt, baade paa indførte Varer, for derigennem at formindske Indførselen og paa hjemlige Varer, for derigennem at bidrage til, at saa mange af dem som muligt bliver fri til Export. Og naar enhver gør det, vil de udenlandske Valutakurser falde og dermed hjælpe til at standse den indenlandske Prisstigning. Dette er økonomisk set rigtigt, og naar jeg dog har kaldt det en moralsk Konklusion, er det fordi, det ikke overfor den enkelte er muligt at paavise, at han vil opnaa en økonomisk Fordel ved sliq Handlemaade. Hvis en enkelt nemlig følger Dr. Ussings Bud og sparer, og de øvrige Medlemmer af det